

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

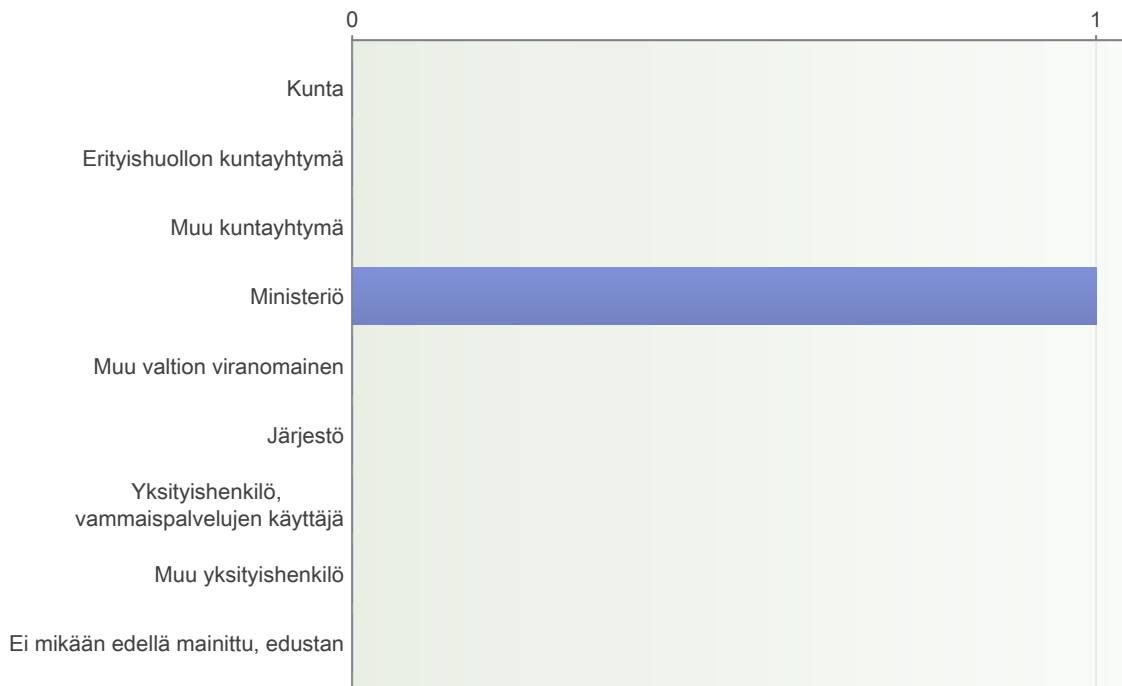
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Raija	Hynynen	Raija.Hynynen@ym.fi	ympäristöministeriö	

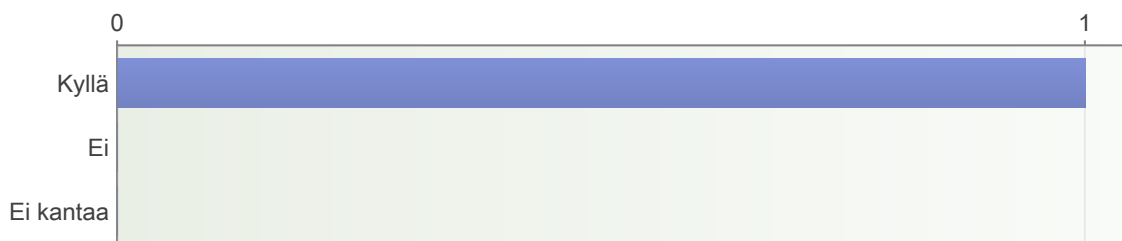
2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

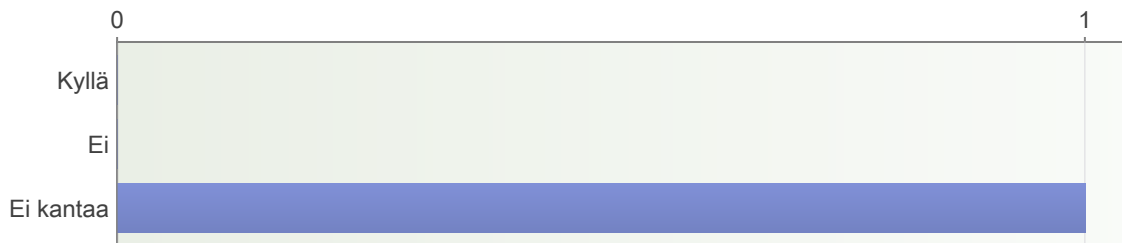

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

Onko rajaus selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajaus tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

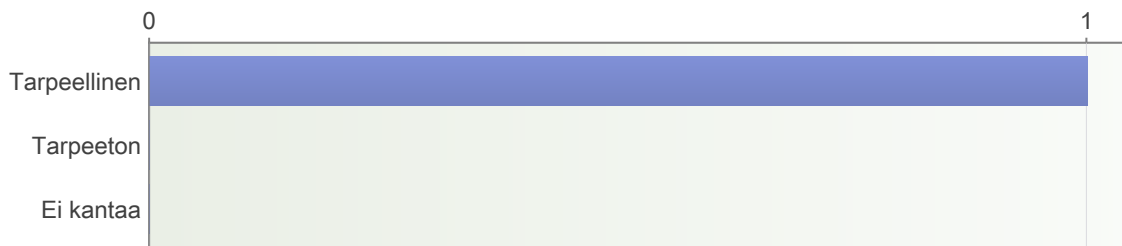
8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

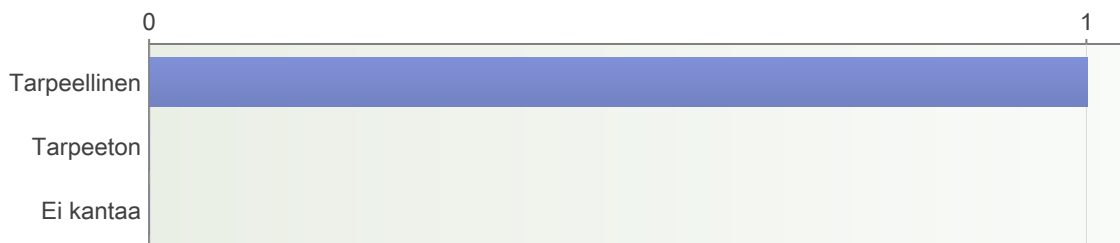
10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoa ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

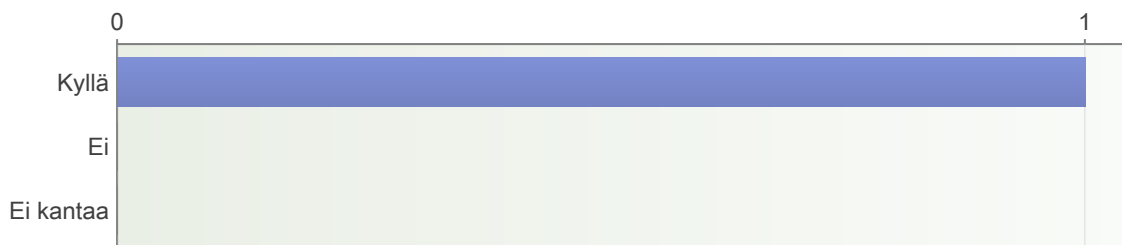
14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

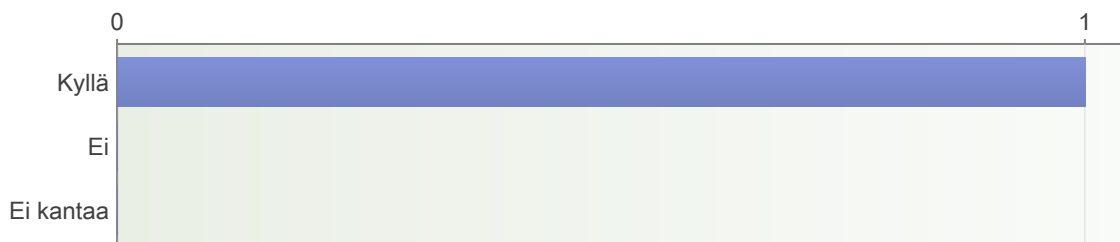
16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

19. 12. Arvioikaa seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	0	0	1	1	3
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	0	0	1	1	3
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	0	0	1	1	3
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	0	0	1	1	3
Yhteensä	0	0	4	4	3

20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

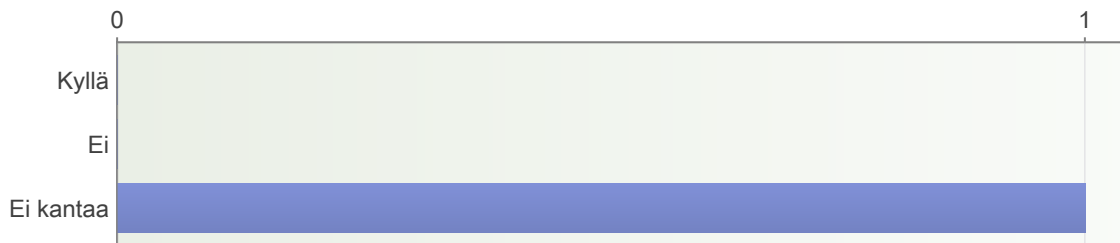

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

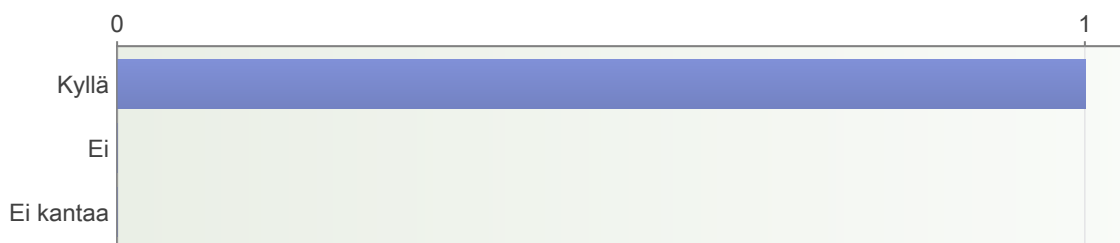

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

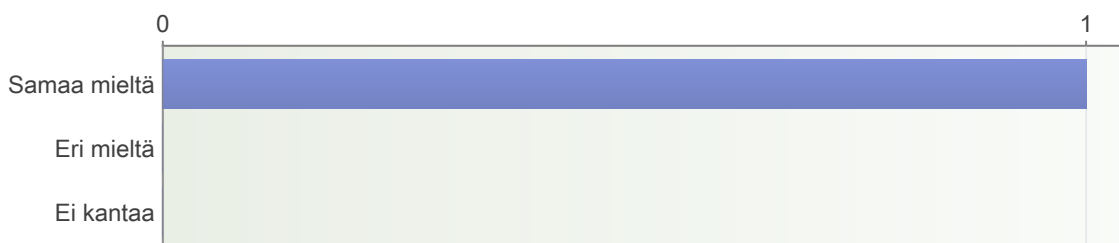
31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Ympäristöministeriö pitää erittäin hyvänä ja kannatettavana, että pykälässä ja sen yksityiskohtaisissa perusteluissa sekä lakiesityksen yleisperusteluissa (varsinkin sivut 55–56 ja 68–69) korostetaan vammaisten henkilöiden asumista omassa kodissa sinne järjestettyjen palvelujen avulla, asumisen tavanomaisuutta ja asumista tavallisilla asuinalueilla, vammaisten henkilöiden oikeutta valita itse oma asuinpaikkansa, palveluiden ja asumisen erottamista toisistaan ja palveluiden toteuttamista vammaisten henkilöiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti, tavallisen asuntokannan ja yksittäisten vuokra-asuntojen hyödyntämistä nykyistä laajemmin ryhmäkotien sijaan, uusien palvelumallien kehittämistä sekä myös vaikeasti vammaisten henkilöiden asumista avopalvelujen turvin palveluasunnoissa laitosasumisen sijaan.

32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

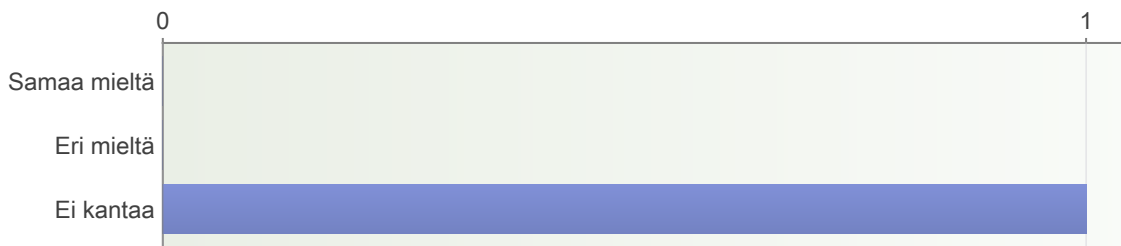
33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

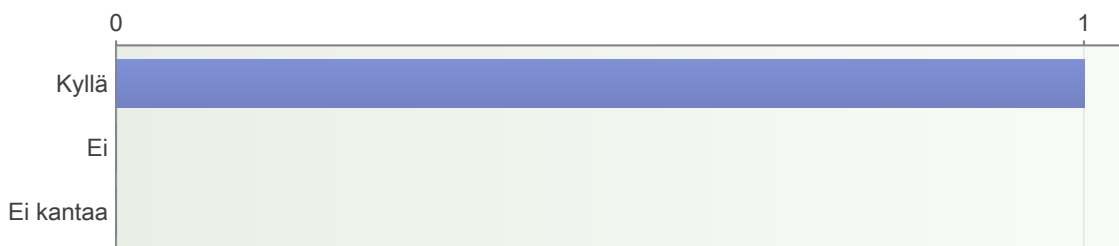
37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Ympäristöministeriö pitää erittäin hyvänä sitä, että kun lasten asuminen muualla kuin oman perheen kanssa järjestetään perhehoitona tai lapsille tarkoitettussa yksikössä, saa viime mainitussa olla enintään seitsemän lasta samanaikaisesti. Henkilöiden enimmäismäärään sisällyttäminen lakiin korostaa asumisen yksilöllistä luonnetta ja osaltaan myös estää laitosten asuinympäristöjen ja toimintakäytäntöjen muodostumista. Se edistää myös vammaisten lasten yhdenvertaisuutta, kun yksikössä asuvien henkilöiden enimmäismäärä on sama kuin ammatillisessa perhekodissa hoidettavien enimmäismäärä.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Ympäristöministeriö toteaa, että myös sen hallinnonalalle kuuluu tukia esteettömän asumisen edistämiseksi. Asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista annetun lain (1087/2016) nojalla myönnetään avustuksia vähintään 65-vuotiaiden tai vammaisten henkilöiden asunnon korjaamiseen kotona asumisen edistämiseksi sekä hissien jälkiasentamiseen olemassa oleviin kerrostaloihin ja liikkumisesteiden poistamiseen asuinrakennuksissa. Laissa olevan nimenomaisen säännöksen mukaan näitä avustuksia myönnetään vain sellaisiin toimenpiteisiin, joiden rahoittamiseksi hakijalla ei ole oikeutta saada muuta julkista tukea. Korjausavustuslain esitöissä (HE 156/2016) on todettu, että korjausavustusten yhteydessä tällainen muu julkinen tuki voisi olla esimerkiksi vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain nojalla myönnettävä tuki asunnon korjaustoimenpiteisiin. Korjausavustuslain esitöissä on edelleen todettu, että vammaispalvelulaissa on säädetty taloudellisesta tuesta vaikeavammaisen henkilön asuntoon tarvittaviin muutostöihin. Sen sijaan iäkkään ja muun kuin vaikeavammaisen vammaisen henkilön asuntoon sekä asuinrakennuksen yleisiin tiloihin tehtävien kotona asumista edistävien toimenpiteiden tukemisesta tulee edelleen säätää erikseen (eli korjausavustuslain mukaisilla korjausavustuksilla).

Nyt lausunnoilla olevan esityksen 14 §:ssä ei kuitenkaan käytetä enää termiä vaikeavammaisen kuten vammaispalvelulain 9 §:n 2 momentissa. Näin ollen ympäristöministeriö ehdottaakin sen selkeyttämistä, kenellä on oikeus 14 §:n mukaiseen tukeen, jotta korjausavustuslain mukaisten korjausavustusten ja 14 §:n mukaisten avustusten suhde olisi selkeä.

40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Vastaajien määrä: 1

- Ympäristöministeriö toteaa, että merkittävä osa vammaisten henkilöiden käytössä olevista palveluasunnoista on rahoitettu valtion tuella. Tukimuotoina ovat erityisryhmien investointiavustukset ja korkotukilainat, joita myönnetään avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) sekä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalojen korkotuesta annetun lain (604/2001) nojalla. Vastineena valtion tuesta näiden asuntojen käyttöä ja luovutusta koskevat 40 vuoden ajan rajoitukset, jotka liittyvät esimerkiksi asunnoista perittävien vuokrien määrittämiseen omakustannusperusteisesti sekä asukkaiden valintaan sosiaalisin perustein. Tämä asia olisi perusteltua mainita lakiesityksen perusteluissa, esimerkiksi yleisperustelujen luvussa 2.2 kohdassa Palveluasuminen, ottaen huomioon tämän valtion rahoituksen keskeisen aseman vammaisten henkilöiden asumisen järjestämisessä.